

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **V., a. s., B.**, proti odporcovi: **J., rod. T.**, bytom P. o návrhu na vydanie platobného rozkazu a splnenie porúčiteľovho dlhu, o návrhu Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s., Bratislava, v spore o právomoc, takto

r o z h o d o l :

Prejednanie a rozhodnutie veci **p a t r í** do právomoci **Okresného súdu Trenčín.**

O d ô v o d n e n i e

V., a. s., M., B. (ďalej len „poisťovňa“) podala dňa 5.3.2009 na Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na rozhodnutie sporu o právomoc podľa § 8a OSP, keďže nesúhlasila s uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 15C 12/2008-19 zo dňa 25.2.2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co 95/2008-26 zo dňa 27.5.2008, ktorý konanie zastavil a vec postúpil Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou s odôvodnením, že vzťah medzi navrhovateľom a odporcom je vzťahom vyplývajúci z verejného práva, ktorý nemožno zaradiť pod vzťahy výslovne vypočítané v ustanovení § 7 OSP, z ktorých spory rieši súd.

Poisťovňa poukázala na to, že predmetom konania pred súdom je pohľadávka navrhovateľa voči dedičom porúčiteľa, ktorá síce vznikla titulom neplatenia poistného na

zdravotné poistenie podľa zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, ale smrťou poručiteľa zanikol pasívne legitimovaný subjekt – poistenec, a preto jeho záväzky voči navrhovateľovi prešli na jeho dedičov podľa ustanovení § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ si uplatnil pohľadávku voči dedičom poručiteľa podľa ustanovení § 470 Občianskeho zákonníka a zastáva názor, že ide o vec patriacu do právomoci súdu a nie úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Podľa názoru navrhovateľa Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou rozhoduje v správnom konaní o pohľadávkach na poistnom na zdravotné poistenie voči poistencom poisťovne a nie voči ich dedičom, pričom úrad na konania aplikuje zákon č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, nie však ustanovenia Občianskeho zákonníka o prechode dlhov poručiteľa na dedičov a v rozsahu dedičov zodpovednosti za tieto dlhy. Napokon navrhovateľ poukázal na to, že podal žalobu na vecne a miestne príslušnom súde, do právomoci ktorého patrí prejednávať pohľadávky veriteľa voči dedičom poručiteľa. Postupom súdu došlo v konaní podľa jeho názoru k vadám, kedy sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný rozhodovať o kompetenčných sporoch podľa § 8a OSP po oboznámení sa s vecou dospel k záveru, že zastavenie súdneho konania o nároku uplatnenom predmetným návrhom, nemá oporu v zákone.

Najvyšší súd z obsahu spisového materiálu zistil, že navrhovateľ návrhom na vydanie platobného rozkazu sa domáhal na Okresnom súde Trenčín vydania platobného rozkazu v zmysle § 470 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 v znení neskorších predpisov uhradiť na účet navrhovateľa vo výške 10.770,--Sk, v prípade včas podaného odporu žiadal, aby okresný súd vytýčil termín pojednávania a rozsudkom uložil odporcu povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu v sume 10.770,--Sk na účet navrhovateľa. Návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ po tom, ako mu bolo nahlásené úmrtie platiteľa poistného, vykonal u poručiteľa platiteľa poistného v zmysle § 60, 62 zákona č. 283/94 Z. z. kontrolu zameranú na správnosť výpočtu a odvodu platieb zdravotného poistenia a dodržiavania iných povinností ustanovených citovaným zákonom porovnávaním predpisov a platieb poručiteľa v informačnom systéme navrhovateľa. Kontrolou zistil, že poručiteľ neuhrádzal platby zdravotného poistenia a preto mu vznikol nedoplatok na poistnom na zdravotné poistenie v sume 10.770,--Sk. Dňa 1.8.2005 prihlásil navrhovateľ cestou Okresného súdu Trenčín svoju pohľadávku do pasív dedičského konania. V zmysle osvedčenia o dedičstve č. k. 26D 1453/05, Dnot168/05, ktoré nadobudlo

právoplatnosť dňa 12.9.2005, sa odporca stal nadobúdateľom celého dedičstva po poručiteľovi menom: P. R., ktorý zomrel dňa 24.4.2005. Navrhovateľ v návrhu poukázal na § 470 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého na dedičov prechádzajú poručiteľove dlhy, ktoré vznikli za jeho života, bez ohľadu na to, či boli v čase prejednávania dedičstva známe. Dediči zodpovedajú za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli, celým svojím majetkom, až do výšky nadobudnutého dedičstva.

Okresný súd Trenčín uznesením č. k. 15C 12/2008-19 zo dňa 25.2.2008 konanie o návrhu na vydanie platobného rozkazu zastavil s tým, že po právoplatnosti uznesenia vec bude postúpená Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, keď dospel k záveru, že v danom prípade nie je daná právomoc súdu vo veciach uplatnenia pohľadávok na poistnom na verejné zdravotné poistenie.

Krajský súd v dôsledku podaného odvolania navrhovateľom sa vecou zaoberal a uznesením zo dňa 27.5.2008 č. k. 19Co 95/2008 uznesenie okresného súdu potvrdil. Poukázal vo svojom uznesení na to, že zákonom č. 581/2004 Z. z. bol zriadený Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorému sa v oblasti verejnej správy zverilo vykonávanie dohľadu nad verejným zdravotným poistením a dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti. V ustanovení § 18 zákon explicitne uvádza pôsobnosť úradu v oblasti dohľadu nad verejným zdravotným poistením tak, že oprávňuje úrad vydávať platobné výmery vo veciach uplatnených zdravotnou poisťovňou, keď ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neoverených preddavkov na poistné alebo z neodvedeného nedoplatku na poistnom podľa osobitného predpisu, úroky z omeškania a pohľadávky vyplývajúce z nezaplatenej úhrady za neodkladnú zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu. V závere poukázal na skutočnosť, že ukladanie povinnosti platiť poistné a podobné odvody formou zákona a metódy a spôsoby vynútenia si tejto povinnosti sú prejavom mocenského oprávnenia štátu. Vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou je teda vzťahom vyplývajúcim z verejného práva, ktorý nemožno podriaďiť pod vzťahy výslovne vypočítané v ustanovení § 7 OSP; nejde o vzťahy občianskoprávne, z ktorých prípadné spory by riešil súd v občianskom súdnom konaní.

Všeobecná zdravotná poisťovňa namietala správnosť záverov súdov a poukázala na to, že predmetom konania je pohľadávka navrhovateľa voči dedičom poručiteľa. Pohľadávka navrhovateľa voči poručiteľovi síce vznikla titulom neplatenia poistného na zdravotné

poistenie podľa zákona č. 283/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, ale smrťou poručiteľa zanikol pasívne legitimovaný subjekt – poistenec, a preto jeho záväzky voči navrhovateľovi prešli na jej dedičov podľa ustanovení § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ si uplatňuje pohľadávku voči dedičom poručiteľa podľa ustanovení § 470 Občianskeho zákonníka a zastáva názor, že ide o vec patriacu pod právomoci súdu a nie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Ďalej V. poukázala na to, že Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou rozhoduje v správnom konaní o pohľadávkach na poistnom na zdravotné poistenie voči poistencom poisťovne, a nie voči ich dedičom, pričom úrad na konania aplikuje zákon 180/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, nie však ustanovenia Občianskeho zákonníka o prechode dlhov poručiteľa na dedičov a rozsahu dedičovej zodpovednosti za tieto dlhy.

Podľa § 7 ods. 1 OSP v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory aj iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich ich orgány.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd oprávnený rozhodovať vo veciach kompetenčných sporov (§ 8a OSP) po oboznámení sa s vecou dospel k záveru, že zastavenie súdneho konania nemá oporu v zákone.

Právny vzťah, obsahom ktorého je nárok (právo navrhovateľa V., a. s.) na úhradu dlhu poručiteľa voči jeho dedičovi, je súkromnoprávnym (občianskoprávnym) vzťahom. Smrťou poručiteľa zanikol jeho verejnoprávny vzťah zo zdravotného poistenia, teda právny vzťah medzi poručiteľom a poisťovňou. Smrť poistenca (poručiteľa) je právna skutočnosť, ktorá má za následok v zmysle § 460 v súvislosti s § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka vznik povinnosti dedičov uhradiť dlhy poručiteľa. Táto povinnosť je obsahom právneho vzťahu medzi veriteľom a dedičom, ktorý vznikol v dôsledku dlhu a uvedenej právnej skutočnosti, t. j. dedenia a tento vzťah má súkromnoprávnu (občianskoprávnu) povahu. O verejnoprávny vzťah by v danom prípade mohlo ísť len vtedy, ak by bol takýto nárok voči dedičom výslovne predmetom úpravy vo vyššie uvedených verejnoprávných predpisoch. Rozhodovanie o nárokoch právneho vzťahu, ktorý tu vznikol dedením – patrí do právomoci súdu, pričom nie je rozhodujúca samotná povaha dlhu, t. j. že vznikol z verejnoprávneho vzťahu poručiteľa

a poistenca. Ide tu teda o vzťah súkromnoprávny (občianskoprávny). Na konanie o predmetnom nároku navrhovateľa je preto príslušný okresný súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodol tak, že prejednanie a rozhodnutie tejto veci patrí do právomoci Okresného súdu Trenčín.

Iný záver by viedol k odmietnutiu spravodlivosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 15. apríla 2009

JUDr. Jozef H a r g a š , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth